

A közép-európai akkreditációs politikák – bár éppen erre számítottunk – nem a nyugat-európai modellek szerint alakultak. Az egyetlen kivétel talán az osztrák akkreditációs politika, amely – értelemszerűen – leginkább a német akkreditáció modelljének hatását mutatta (nem is véletlenül: földrajzi, történelmi és kulturális összefüggéseik okán).

Mi ennek az eltérésnek az oka? Nyilvánvalóan a rendszerváltozás, illetve az a folyamat, amelyen a kormányzatok és a felsőoktatási intézmények viszonya átment. Ha ezt a folyamatot 1990-től számítjuk, akkor a rendszerváltozás első szakasza – nagyjából 1990–1993 (vagy 1994) között – a kormányzati befolyásolás természetes gyöngülésével járt mind az oktatásügyben, mind a társadalmi szolgálatok egyéb szféráiban. A rendszerváltozás eredményeképp föltárult a korábbi kormányzatok illegitimitása; az ti., hogy nem (csak) a közigazgatás (államigazgatás) szervei voltak, hanem „államhatalmi szervek” is – ami azt jelenti, hogy a korábbi totális rendszerek elnyomó gépezetének részét képezték. Tőlük megszabadulni, befolyásuktól függetlenedni – a rendszerváltozás egészének egyik jelszavává vált. Az állam tehát nem pénzügyi okokból, nem a kordivatot követve vagy bármi más elvi megfontolásból „vonult vissza” a felsőoktatásból a rendszerváltozáskor, hanem kitéssékelték onnan.

Különös módon a rendszerváltó államok kormányzatát az európai csatlakozás teszi ismét legitimmé. Mint más nemzetközi szervezetekkel (pl. Világbank, Monetáris Unió, NATO), az Európai Unióval is a kormány tárgyal és a parlament dönt, hogy jóvá. Azok a külpolitikai törekvések tehát, amelyek a rendszerváltó társadalmakat mozgósították, államaik és kormányzataik révén valósult meg. Ez fölértékelte az állami beavatkozást, hiszen a kormányzatok unos-untalan az új szövetségi kötelezettségeikre hivatkozhattak.

Az akkreditáció – amely az így átalakuló felsőoktatási politika egyik eszközét képezi – ilyenformán nem egyszerűen „minőségbiztosítást” jelent. Sokkal inkább elfogadható és korszerűsített formája annak a kormányzati beavatkozásnak, amely az ezredforduló óta egyre növekszik, új meg új formákat ölt, és arra törekszik, hogy a felsőoktatást – korábbi különállásától megfosztva – integrálja a nemzeti oktatás rendszerébe.

Ára 2590 Ft

ISBN 963-9609-23-4

9789639609235